

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-57-28>

УДК 339.9:336.7:331.5

Дугінець Ганна Володимирівна

доктор економічних наук, професор,
завідувачка кафедри світової економіки,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3708-3666>

Новак Олена Володимирівна

кандидат економічних наук,
доцент кафедри світової економіки,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4652-047X>

Ganna Duginets, Olena Novak

State University of Trade and Economics

РОЛЬ ВЕЛИКОЇ ТРІЙКИ У ФОРМУВАННІ ГЛОБАЛІЗОВАНИХ ТРУДОРЕСУРСНИХ ПОТОКІВ

THE ROLE OF THE BIG THREE IN SHAPING GLOBALIZED LABOR FLOWS

Анотація. У статті досліджується роль Великої Трійки (BlackRock, Vanguard, State Street) у трансформації світового ринку праці та формуванні глобалізованих трудових потоків. Уточнено теоретичне розуміння Big Three як структурного актора, який через портфельну домінацію впливає на корпоративні стратегії, просторову логіку розміщення виробництва і транснаціональні потоки ресурсів. Проведено аналіз зарубіжних і українських досліджень щодо фінансових ринків та міжнародної трудової міграції й виявлено наукову прогалину, пов'язану з недостатнім урахуванням опосередкованого впливу Великої Трійки на структуру попиту на працю та географію робочих місць. Доведено, що інвестиційні стратегії Великої Трійки детермінують реструктуризацію глобальних ланцюгів вартості, формування нових центрів зайнятості та перерозподіл трудових потоків між регіонами, що зумовлює стійкий попит на STEM-кваліфікації та посилює міжнародну мобільність кадрів. Зроблено висновок про те, що Велика Трійка фактично виступає квазікорпоративним координатором глобальної зайнятості, здатним через перерозподіл капіталу задавати напрями й темпи еволюції трудових потоків, що визначає необхідність подальших кількісних та регіональних досліджень, зокрема для України.

Ключові слова: Велика Трійка, трудові потоки, транснаціональна мобільність, глобальний ринок праці, управління активами, BlackRock, Vanguard, State Street, глобальні ланцюги вартості, інвестиційні стратегії, технологічні сектори, висококваліфікована праця, STEM-кваліфікації, релокація виробництва.

Summary. The article examines the role of the Big Three (BlackRock, Vanguard, State Street) in transforming the global labor market and shaping globalized labor flows. Its relevance is due to the growing concentration of assets under investor management, digitalization, automation, and the relocation of value chains. Based on the concepts of financialization, asset manager capitalism, and network concentration of ownership, the theoretical understanding of the Big Three as a structural actor that influences corporate strategies, the spatial logic of production location, and transnational resource flows through portfolio dominance is clarified. A scientific gap has been identified regarding the link between the investment decisions of large asset managers and the geography of jobs. An analysis of foreign and Ukrainian studies on financial markets and international labor migration has been conducted, revealing a scientific gap related to the insufficient consideration of the indirect influence of the Big Three on the structure of labor demand and the geography of jobs. Real-life cases were analyzed, including the relocation of Foxconn/Apple production, the growth of the renewable energy, semiconductor, and pharmaceutical industries, the expansion of automotive clusters in Central Europe, and friend-shoring in Mexico. It is shown that the investment strategies of these companies determine the restructuring of value chains, the emergence of new employment centers, and the redistribution of labor flows between regions, creating increased demand for STEM qualifications and high-tech competencies. It is concluded that the Big Three effectively act as a quasi-corporate coordinator of global employment, capable of setting the direction and pace of labor resource flow evolution through capital redistribution. Prospects for further research include a quantitative assessment of the relationship

between investor portfolio structure and employment dynamics, an analysis of regional differences in the impact on labor flows, and modeling of the labor market's response to changes in investment priorities.

Keywords: Big Three, labor flows, transnational mobility, global labor market, asset management, BlackRock, Vanguard, State Street, global value chains, investment strategies, technology sectors, highly skilled labor, STEM qualifications, relocation of production.

Постановка проблеми. У сучасних умовах роль глобальних інституційних інвесторів у формуванні ключових структур світового господарства істотно зростає. Особливе місце в цьому процесі посідає так звана Велика Трійка – BlackRock, Vanguard та State Street. Ці глобальні компанії інвестиційного менеджменту акумулюють трильйонні обсяги активів і впливають на стратегічні рішення найбільших багатонаціональних підприємств (далі БНП) [1]. Попри наявність значного масиву досліджень щодо їхньої участі у трансформації фінансових ринків, корпоративного управління та глобальних потоків капіталу, практично поза увагою залишається їхній опосередкований вплив на формування глобалізованих трудових потоків.

Саме цей аспект набуває особливої актуальності у зв'язку зі стрімкою зміною структури глобального ринку праці, що зумовлена цифровізацією, автоматизацією, геополітичними змінами, демографічними дисбалансами та переміщенням глобальних ланцюгів вартості. Інвестиційні рішення Великої Трійки формують нові секторальні та територіальні центри попиту на робочу силу, впливають на рівень конкуренції за кваліфіковані кадри та на стандарти корпоративного управління трудовими ресурсами. Недостатня увага до аналізу цих причинно-наслідкових зв'язків актуалізує теоретичні та практичні дослідження і для публічного та приватного секторів: а також і для освітніх систем, які мають адаптуватися до глобальних змін з метою обґрунтування ефективної політики управління людським капіталом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання концентрації в управлінні фінансових активів у руках глобальних інституційних інвесторів та, зокрема, Великої Трійки активно розробляється у працях зарубіжних дослідників, насамперед у контексті корпоративного управління та режиму «Assets Under Management – активи під управлінням». Фундаментальною є стаття Я. Фіхтнера, Е. Гемскерка та Х. Гарсія-Бернардо, у якій продемонстровано реконцентрацію корпоративної власності внаслідок зростання пасивних індексних фондів та виокремлено феномен «прихованої влади» Великої Трійки як найбільших акціонерів у більшості корпорацій S&P 500 [2]. Розвитком цієї проблематики є роботи К. Брауна, де режим «asset manager capitalism» описується як якісно новий тип корпоративного управління, що поєднує диверсифіковану, але близьку до контрольної власність глобальних менеджерів активів [3]. Дослідження К. Шенкар, Е. Гемскерка та Я. Фіхтнера акцентують на тому, що пасивні менеджери

(«Big Three») дедалі більше впливають на стратегічні рішення корпорацій через координацію голосування та практики stewardship [4]. Водночас у цих працях питання трансформації глобального ринку праці, мобільності робочої сили та перерозподілу трудових потоків розглядається лише побіжно або взагалі не артикулюється.

Паралельно розвивається потужна дослідницька лінія, присвячена фінансіалізації та її наслідкам для праці. Слід відзначити роботи П. Дюнгаупта [5], Дж. Кашена [6] та П. Томпсона [7], Л. Прата Фереша [8] та ін. Але практично відсутні роботи, які б прямо поєднували вплив саме Великої Трійки як домінуючої групи інвесторів із географією робочих місць, міжнародною міграцією працівників та формуванням глобалізованих трудових потоків.

Окремий блок літератури стосується глобальної та, зокрема, української трудової міграції. В даному контексті викликають інтерес дослідження В. Стрелковського та співавторів [9], О. Федченко [10], С. Ткаленко [11], М. Копитко [12] та ін. Ці дослідження дають розгорнуту картину міграційних процесів, але практично не враховують структурний вплив глобальних фінансових акторів, зокрема Великої Трійки, на формування попиту на працю та просторову конфігурацію ринку праці.

Певний внесок у розуміння ролі інституційних інвесторів у трансформації економічних структур також здійснюють українські дослідження фінансових ринків, саме роботи С. Осика, К. Куликов [13; 14], О. Плотніков [15] та інші. Проте ці праці зосереджені переважно на дослідженні специфіки функціонування глобальних компаній інвестиційного менеджменту в світовій економіці.

Не заперечуючи вагомості існуючих напрацювань, слід зазначити, що попри значний внесок у вивчення фінансіалізації, активного й пасивного інвестування, корпоративного контролю, поза рамками сучасних досліджень залишається питання того, яким чином інвестиційні рішення BlackRock, Vanguard і State Street опосередковано визначають географію робочих місць, структуру попиту на кваліфікації та напрями міжнародної трудової мобільності. Ідентифікація цих механізмів є необхідним кроком для розуміння того, як глобальні фінансові актори формують у довгостроковій перспективі просторову конфігурацію ринку праці та конкурентоспроможність національних економік, зокрема України.

Метою статті є комплексне дослідження ролі Великої Трійки (BlackRock, Vanguard та State Street) у формуванні глобалізованих трудових

них потоків з урахуванням їхнього структурного впливу на корпоративні стратегії, інвестиційні пріоритети та трансформацію ланцюгів вартості.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній науковій літературі системна діяльність інституційних інвесторів розглядається як один із ключових чинників трансформації світової економіки (див. детальніше [14]). Під впливом глобалізації, інституційної консолідації та домінування пасивних індексних стратегій інституційні інвестори перетворилися на структуроутворюючий елемент фінансових ринків, що визначає моделі розподілу капіталу, корпоративну поведінку та динаміку транснаціональних потоків ресурсів. Теоретично цей процес описується через кілька концептуальних рамок, що дають змогу окреслити характер спільної системної діяльності глобальних менеджерів активів.

Перший підхід спирається на теорію фінансіалізації, у межах якої інституційні інвестори трактуються як ключові агенти перетворення економічної логіки на «фінансово орієнтовану», де пріоритет віддається максимізації вартості для акціонерів (див. детальніше [16; 17]). Дослідження в цій парадигмі показують, що зростання ролі інвесторів призводить до посилення дисциплінуючого тиску на корпорації, зміни управлінських практик та формування нових критеріїв економічної ефективності, що впливають на інвестиційні, виробничі й трудові рішення компаній. Фінансіалізація пояснює не лише концентрацію власності, а й формування нової форми спільної системної діяльності, що базується на управлінні потоками капіталу.

Другий теоретичний підхід – концепція «*інвесторського капіталізму*» (asset manager capitalism), у межах якої Велика Трійка розглядається як нова форма спільної діяльності, що заснована на широкому диверсифікованому управлінні активами та системному впливі на корпоративне управління (див. детальніше [18; 19]). Згідно з цією концепцією, BlackRock, Vanguard та State Street володіють «структурною владою», яка походить не з можливості прямого контролю, а з їхньої здатності задавати стандарти поведінки для тисяч корпорацій по всьому світу через механізми голосування, engagement-політики тощо. Така влада є розпорошеною, але системно відтворюваною, що робить її однією з найвпливовіших у глобальній економіці.

Третій підхід ґрунтується на теорії *мережевої концентрації власності*, яка пояснює вплив інституційних інвесторів через їхню вбудованість у взаємопов'язані мережі корпоративної власності та контролю (див. детальніше [20; 21]). У рамках цього підходу Велика Трійка постає як «вузловий центр» глобальної мережі фінансового управління, оскільки її портфелі перетинаються в тисячах корпорацій різних секторів, створюючи ефект квазікорпоративної узгодженості. Цей феномен описується як ситуація, коли

інвестор формально не встановлює директивного контролю, але де-факто впливає на корпоративні рішення завдяки статусу найбільшого або одного з найбільших акціонерів.

З огляду на це слід зазначити, що BlackRock, Vanguard та State Street суттєво впливають на просторову логіку розміщення виробництв, визначають структурну динаміку секторів і формують довгостроковий попит на трудові ресурси. Причому науково доведено, що Велика Трійка є ключовою ланкою режиму «asset manager capitalism», що задає глобальні інвестиційні пріоритети [18].

Одним із ключових механізмів впливу Великої Трійки на трансформацію трудових потоків є реструктуризація глобальних ланцюгів вартості, яка проявляється у реалокації виробничих потужностей у регіони зі сприятливішими умовами праці та нижчими виробничими ризиками. Після пандемії COVID-19 індексні та інституційні інвестори різко активізували інвестиції у країни Південно-Східної Азії, Індію, Мексику та Центральну Європу, сприяючи розгортанню нової моделі «China+1». Наприклад, Foxconn, один із найбільших постачальників Apple, оголосив про масштабну релокацію виробництва з Китаю до Індії та В'єтнаму. Аналітики Bloomberg пов'язують це зі зростанням часток BlackRock і State Street у компаніях, що впливають на ланцюги постачання Apple, та з бажанням інвесторів мінімізувати геополітичні ризики [21]. Цей процес створює десятки тисяч нових робочих місць у промислових кластерах Індії та В'єтнаму та, відповідно, знижує попит на працю в традиційних китайських виробничих центрах.

Слід зазначити, що саме інвестиції Великої Трійки є драйвером секторальних зрушень. Так портфелі BlackRock, Vanguard і State Street мають високі частки у технологічних, біотехнологічних, енергетичних та інфраструктурних компаніях. Це зумовлює стратегічний переорієнтир світової економіки на сектори з високою доданою вартістю та інноваційним потенціалом. Наприклад BlackRock та Vanguard є найбільшими інституційними акціонерами Microsoft, Alphabet, Meta, Nvidia та Amazon [22]. Оскільки саме технологічні компанії є працедавцями з найвищими темпами зростання зайнятості, інвестиційні рішення Великої Трійки визначають світовий попит на IT-фахівців, спеціалістів із штучного інтелекту, data-science, робототехніки та кібербезпеки.

Також «Зелена» енергетика та енергетичний перехід не залишився поза увагою Великої Трійки. Так BlackRock ще у 2019–2020 роках оголосив про «fundamental reshaping of finance» – стратегічний пріоритет переходу до low-carbon економіки [23]. У результаті капітальні потоки змістилися у відновлювані проекти, такі як NextEra Energy, Vestas, Ørsted, Enphase Energy, що стали світовими роботодавцями у сфері «зеленої» інженерії. У компа-

нії *Orsted*, наприклад, кількість співробітників зросла з 5 700 у 2017 р. до понад 8 000 у 2024 р., що напряму пов'язане з масштабуванням інвестицій [21]. Це стимулює попит на інженерів ВДЕ, фахівців з енергосистем, аналітиків ESG, а також робочі місця у суміжних галузях – від логістики до системного аналізу. В свою чергу Vanguard та BlackRock – серед найбільших інвесторів *Pfizer, Johnson & Johnson, Moderna, AbbVie, Merck* [22]. Розширення цього сектора у пост-COVID період призвело до формування нового попиту на: біомедичних інженерів, фахівців клінічних досліджень, виробничих працівників у біофармацевтиці. Таким чином, інвестиційна стратегія Великої Трійки визначає секторну специфіку глобального попиту на кваліфікації.

Наведене вище надає можливість окреслити географічні наслідки інвестиційних потоків Big Three, а саме формування нових центрів глобальної зайнятості. Так під впливом великих інвесторів, які прагнуть диверсифікації ризиків, Індія за 2020–2024 рр. стала найбільшим реципієнтом нових виробничих потужностей у світі [21] Такі БНП, як Nvidia, Apple, Amazon, Facebook планують збільшення присутності в Індії. Це сприяє появі кластерів зайнятості в Бангалорі, Хайдарабаді, Пуні.

Також зросла увага до країн Центральної Європи: Польщі, Чехії та Румунії, які завдяки присутності в індексах ETF (зокрема iShares

MSCI Emerging Europe) отримують інвестиції у: IT-сектори, автомобільний сектор, логістику. Так *LG, Samsung, Toyota, Bosch* нарощують виробництво саме в цьому регіоні, формуючи запит на інженерів, технічних спеціалістів, операторів автоматизованих систем.

І третій центр тяжіння це Мексика як бенефіціар friend-shoring США. Саме Мексика у 2023–2024 рр. стала головним реципієнтом виробництва, яке США «повертають ближче» через інвестиційний тиск інституційних інвесторів і політику ризик-менеджменту корпорацій [21]. Це створює сотні тисяч нових робочих місць у транспортно-логістичному, автомобільному та електронному секторах.

Отже інвестиційні стратегії BlackRock, Vanguard і State Street визначають просторові та секторальні зміни світової економіки, які у свою чергу формують структуру глобального попиту на працю. Тобто структура їх інвестиційних портфельів прямо впливає на рішення глобальних корпорацій щодо розміщення виробництва, вибору країн для інвестицій та оптимізації ланцюгів створення вартості. У результаті ці рішення змінюють міжнародні трудові потоки, створюючи нові центри зайнятості в одних країнах та викликаючи відтік робочої сили в інших. За результатами проведених досліджень систематизовано встановлені причинно-наслідкові зв'язки, які підтверджені наведеними вище реальними кейсами (табл. 1).

Таблиця 1 – Причинно-наслідкові зв'язки між інвестиційними рішеннями Великої Трійки та трансформацією глобальних ринків праці

Причина (дії Big Three)	Ефект (корпоративні зміни)	Наслідок для ринків праці
1. Висока частка BlackRock і Vanguard в Apple (6.9% і 7.6%)	Оптимізація ризиків постачання і скорочення залежності від Китаю	Релокація робочих місць із Китаю → приплив зайнятості в Індії та В'єтнамі
2. BlackRock проголошує “fundamental reshaping of finance” та пріоритет ВДЕ	Масове інвестування у відновлювану енергетику	Формування нових робочих місць у ЄС і США в галузі зеленої енергетики
3. Vanguard і BlackRock – найбільші керуючі компанії NVIDIA (8.2% і 6.7%)	Розширення виробництва мікročіпів, глобальна інвестиційна експансія	Міграція інженерів у США, Індію, Тайвань, Японію; формування нових технокластерів
4. ETF iShares MSCI Emerging Europe збільшують експозицію у ЦЄ	Стимулювання інвестицій у автомобілебудування та електроніку	Ріст робочих місць у Польщі, Чехії, Словаччині; приплив робітників з України
5. BlackRock і Vanguard – ключові інвестори Pfizer, Moderna, Johnson & Johnson	Масштабування виробництва вакцин і біотехнологій після COVID-19	Зростання попиту на біомедичних інженерів, працівників клінічних досліджень і фармацевтичних техніків
6. Політика friend-shoring, підтримана інституційними інвесторами США	Перенесення виробництва з Китаю ближче до США – у Мексику	Створення нових кластерів зайнятості в Мексиці; приплив робочої сили з Латинської Америки
7. Збільшення портфелю Big Three у логістичних гігантах (Amazon, UPS, FedEx)	Автоматизація складів, розвиток smart-логістики	Скорочення низькокваліфікованої праці + ріст попиту на техніків-робототехніків і аналітиків даних
8. Збільшення портфелю Big Three у компаніях сектору AI (Microsoft, Alphabet)	Масштабування інвестицій в AI R&D, хмарні сервіси	Глобальний дефіцит AI-фахівців; збільшення міжнародної мобільності висококваліфікованих кадрів

Джерело: складено авторами

Таким чином, система впливу Big Three на ринок праці є комплексною та багатоканальною. Вона одночасно визначає напрями глобальної індустріалізації, задає кадрові пріоритети для корпорацій, формує міжнародні трудові потоки та спричиняє глибоку трансформацію зайнятості. Це підтверджує, що Велика Трійка стала не лише фінансовим, а й структурним актором глобального ринку праці, здатним моделювати його еволюцію в середньостроковій і довгостроковій перспективі.

Висновки. Проведене дослідження дозволило обґрунтовано встановити, що Велика Трійка (BlackRock, Vanguard та State Street) виступає одним із ключових наднаціональних акторів, здатних визначати параметри трансформації глобального ринку праці. Інвестиційні стратегії цих компаній мають комплексний і системний характер, що проявляється у перерозподілі капіталу між секторами й регіонами, у зміні корпоративних моделей управління та у формуванні нових центрів глобальної зайнятості.

По-перше, показано, що портфельна домінація Big Three у провідних корпораціях світу є не лише фінансовим явищем, а джерелом спільної системної діяльності, яка визначає логіку релокації виробництва, інвестиційні пріоритети та параметри глобальних ланцюгів створення вартості. Результатом цього є поява нових трудових кластерів у Південній та Південно-Східній Азії, Центральній Європі, Північній Америці, а також структурне скорочення зайнятості в традиційних виробничих центрах.

По-друге, встановлено, що стратегічні інвестиції Великої Трійки у технології, штучний інтелект, відновлювану енергетику, біотехнології та логістику суттєво змінюють структуру професійного попиту, формуючи стійку потребу у фахівцях STEM-напряму, інженерах, аналітиках даних, спеціалістах з AI, кібербезпеки та робототехніки. Цей процес посилює глобальний дефіцит висо-

кокваліфікованого персоналу та стимулює міжнародну трудову мобільність.

По-третє, з'ясовано, що політика корпоративного управління (stewardship) Великої Трійки сприяє уніфікації HR-стандартів, підвищенню прозорості трудових практик тощо. Це створює загальні рамки зайнятості для БНП та сприяє формуванню глобально сумісного ринку праці, де мобільність кадрів визначається перш за все їхньою кваліфікацією, а не національною приналежністю.

По-четверте, на прикладі реальних кейсів продемонстровано, що Великої Трійки виступає каталізатором геоекономічних зрушень, які безпосередньо впливають на міжнародні трудові потоки: наприклад зростання automotive-кластерів Центральної Європи та near-shoring у Мексиці. Усі ці процеси підтверджують системний вплив інвестиційних рішень Великої Трійки на глобальну мобільність робочої сили.

Узагальнюючи, результати роботи дають підстави стверджувати, що Велика Трійка фактично перетворилася на квазікорпоративного координатора глобальної зайнятості, здатного через перерозподіл капіталу задавати темпи та напрями еволюції світових трудових потоків.

Подальші дослідження авторів будуть спрямовані на ідентифікацію впливу портфельної структури Великої Трійки на секторальні та регіональні зрушення у зайнятості, на моделюванні взаємозв'язків між інвестиційними потоками і міграційними тенденціями, а також на поглибленому аналізі динаміки технологічної трансформації ринку праці під впливом глобальних капітальних рішень. Окремий науковий інтерес становить вивчення наслідків впливу Великої Трійки для країн, що відбудовуються або структурно трансформуються, зокрема України, у контексті формування секторів з потенціалом високої доданої вартості та інтеграції у нові глобальні ланцюги вартості.

Список використаних джерел:

1. Are the Big Three Asset Managers Beneficial Stewards or Corporate Overlords?». CLS Blue Sky Blog. 2024. URL: <https://clsbluesky.law.columbia.edu/2024/08/06/are-the-big-three-asset-managers-beneficial-stewards-or-corporate-overlords> (дата звернення: 20.09.2025).
2. Fichtner J., Heemskerk E. M., & Garcia-Bernardo J. Hidden power of the Big Three? Passive index funds, re-concentration of corporate ownership, and new financial risk. *Business and politics*, 2017. № 19(2), P. 298–326. DOI: <https://doi.org/10.1017/bap.2017.6>
3. Braun B. From exit to control: Structural power under asset manager capitalism. URL: <https://www.epog.eu/wp-content/uploads/sites/33/2022/08/Braun-2022-From-exit-to-control.pdf> (дата звернення: 20.10.2025).
4. Shenkar C., Heemskerk E. M., & Fichtner J. The new mandate owners: passive asset managers and the decoupling of corporate ownership. *Antitrust Chronicle*, 2017. June, P. 51–57. URL: <https://www.competitionpolicyinternational.com/wp-content/uploads/2017/06/CPI-Shenkar-Heemskerk-Fichtner.pdf> (дата звернення: 20.10.2025).
5. Dünhaupt P. *The effect of financialization on labor's share of income*. 2013. (No. 17/2013). Working Paper. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/68475/1/734374437.pdf>
6. Cushen J. Financialization in the workplace: Hegemonic narratives, performative interventions and the angry knowledge worker. *Accounting, Organizations and Society*, 2013. № 38(4), P. 314–331. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.aos.2013.06.001>

7. Thompson P. Financialization and the workplace: extending and applying the disconnected capitalism thesis. *Work, employment and society*, 2013. № 27(3), P. 472–488. URL: https://strathprints.strath.ac.uk/50901/1/Thompson_WES_2013_Financialization_and_the_Workplace.pdf (дата звернення: 20.10.2025).
8. Prata Feres L., Wilhans Antonio Palludeto A., & Oliveira Rodrigues Dias H. M. Financialization and labor discipline in contemporary capitalism. *Economía*, 2024. № 25(2), P. 329–346. DOI: <https://doi.org/10.1108/ECON-11-2023-0194>
9. Strielkowski W., & Sperkova L. Ukrainian labour migration and remittances in the European Union. *Trames: A Journal of the Humanities and Social Sciences*, 2016. № 20(3), P. 297. URL: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=937621> (дата звернення: 20.10.2025).
10. Федченко О. і Савченко М.В. Міжнародна трудова міграція робочої сили з України в умовах воєнного стану. *Економіка і організація управління*. Вип. (Груд 2023) 8, P. 3–95. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2023.3.10>
11. Tkalenko S., Derii Z., Kudyko L., Liubachivska R., Hrytsku-Andries Y., & Kosytska V. Long-term determinants of economic development: the impact of migration flows on the economy of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2024. № 6(59), P. 402–419. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.59.2024.4559>
12. Копытко М., Panchenko V., Levchenko A., Kapinos H., & Hrytsan V. Forced labour migration as a threat to social and economic human rights and a factor of influence on the national labour market and business entities. *Social and Legal Studios*, 2024. № 2(7), P. 140–148. DOI: <https://doi.org/10.32518/sals2.2024.140>
13. Осика С. Г., & Куликов К. Б. Базові характеристики глобальної компанії інвестиційного менеджменту BlackRock. *Ефективна економіка*, 2024. № (2), DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.57>
14. Осика С., Куликов К. Перехресне взаємне володіння як основа спільної діяльності Великої трійки. Науково-виробничий журнал. *Бізнес-навігатор*. 2025. Випуск 3 (80). DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.80-70>
15. Плотніков О. Міжнародна компанія інвестиційного менеджменту IShares-Black Rock і її основні ETFS. *Економіка та суспільство*, 2025. № (78). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-128>
16. Dünhaupt P. Financialization and the fall in the labor share: A panel data econometric analysis. 2013. URL: <https://www.econstor.eu/handle/10419/68475> (дата звернення: 20.10.2025).
17. Cushen J. Financialization and the workplace. 2013. URL: <https://mural.maynoothuniversity.ie/11236/> (дата звернення: 20.10.2025).
18. Fichtner J., Heemskerk E.M., Garcia-Bernardo J. Hidden Power of the Big Three. 2017. URL: https://www.researchgate.net/publication/316462236_Hidden_power_of_the_Big_Three_Passive_index_funds_re-concentration_of_corporate_ownership_and_new_financial_risk (дата звернення: 20.10.2025).
19. Braun B. Asset Manager Capitalism as a New Form of Corporate Power. 2021. URL: https://www.epog.eu/?download_id=6758 (дата звернення: 20.10.2025).
20. Shenkar O., Heemskerk E., Fichtner J. The rise of passive index funds and the concentration of corporate ownership. 2017. URL: <https://www.competitionpolicyinternational.com/wp-content/uploads/2017/06/CPI-Shenkar-Heemskerk-Fichtner.pdf> (дата звернення: 20.10.2025).
21. BlackRock (2025) BlackRock Investment Stewardship Reports. URL: <https://www.blackrock.com/corporate/about-us/investment-stewardship> (дата звернення: 20.09.2025).
22. The Investment Research Platform for Global Investors. URL: <https://fintel.io/> (дата звернення: 20.09.2025).
23. BlackRock (2022) The Power of Capitalism URL: <https://www.blackrock.com/corporate/investor-relations/larry-fink-ceo-letter> (дата звернення: 20.10.2025).

References:

1. Are the Big Three Asset Managers Beneficial Stewards or Corporate Overlords?» (2024). CLS Blue Sky Blog. Available at: <https://clsbluesky.law.columbia.edu/2024/08/06/are-the-big-three-asset-managers-beneficial-stewards-or-corporate-overlords>
2. Fichtner, J., Heemskerk, E. M., & Garcia-Bernardo, J. (2017). Hidden power of the Big Three? Passive index funds, re-concentration of corporate ownership, and new financial risk. *Business and politics*, no. 19(2), pp. 298–326. DOI: <https://doi.org/10.1017/bap.2017.6>
3. Braun, B. From exit to control: Structural power under asset manager capitalism. Available at: <https://www.epog.eu/wp-content/uploads/sites/33/2022/08/Braun-2022-From-exit-to-control.pdf>
4. Shenkar, C., Heemskerk, E. M., & Fichtner, J. (2017). The new mandate owners: passive asset managers and the decoupling of corporate ownership. *Antitrust Chronicle*, June, pp. 51–57. Available at: <https://www.competitionpolicyinternational.com/wp-content/uploads/2017/06/CPI-Shenkar-Heemskerk-Fichtner.pdf>
5. Dünhaupt, P. (2013). *The effect of financialization on labor's share of income* (No. 17/2013). Working Paper. Available at: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/68475/1/734374437.pdf>
6. Cushen, J. (2013). Financialization in the workplace: Hegemonic narratives, performative interventions and the angry knowledge worker. *Accounting, Organizations and Society*, no.38(4), pp. 314–331. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.aos.2013.06.001>
7. Thompson, P. (2013). Financialization and the workplace: extending and applying the disconnected capitalism thesis. *Work, employment and society*, no. 27(3), pp. 472–488. Available at: https://strathprints.strath.ac.uk/50901/1/Thompson_WES_2013_Financialization_and_the_Workplace.pdf
8. Prata Feres, L., Wilhans Antonio Palludeto, A., & Oliveira Rodrigues Dias, H. M. (2024). Financialization and labor discipline in contemporary capitalism. *Economía*, no. 25(2), pp. 329–346. DOI: <https://doi.org/10.1108/ECON-11-2023-0194>

9. Strielkowski, W., & Sperkova, L. (2016). Ukrainian labour migration and remittances in the European Union. *Trames: A Journal of the Humanities and Social Sciences*, no. 20(3), pp. 297. Available at: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=937621>
10. Fedchenko, O. i Savchenko, M.V. (2023). Mizhnarodna trudova mihratsiya robochoyi syly z Ukrayiny v umovakh voyennoho stanu [International labor migration of labor from Ukraine under martial law.]. *Ekonomika i orhanizatsiya upravlinnya*. no. (Hrud 2023), pp. 83–95. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2023.3.10> (in Ukrainian)
11. Tkalenko, S., Derii, Z., Kudyрко, L., Liubachivska, R., Hrytsku-Andries, Y., & Kosytska, V. (2024). Long-term determinants of economic development: the impact of migration flows on the economy of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, no. 6(59), pp. 402–419. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.59.2024.4559>
12. Kopytko, M., Panchenko, V., Levchenko, A., Kapinos, H., & Hrytsan, V. (2024). Forced labour migration as a threat to social and economic human rights and a factor of influence on the national labour market and business entities. *Social and Legal Studies*, no. 2(7), pp. 140–148. DOI: <https://doi.org/10.32518/sals2.2024.140>
13. Osyka, S. H., & Kulykov, K. B. (2024). Bazovi kharakterystyky hlobal'noyi kompaniyi investytsiynoho menedzhmentu BlackRock. [Basic characteristics of the global investment management company BlackRock.]. *Efektivna ekonomika*, no. (2). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.57> (in Ukrainian)
14. Osyka S., Kulykov K. (2025) Perekhresne vzayemne volodinnya yak osnova spil'noyi diyal'nosti Velykoyi triyky. Naukovo-vyrobnychyy zhurnal [Cross-mutual ownership as the basis of the joint activities of the Big Three]. *Biznes-navihator*. Vypusk, no.3 (80) DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.80-70> (in Ukrainian)
15. Plotnikov, O. (2025). Mizhnarodna kompaniya investytsiynoho menedzhmentu Ishares-Black Rock i Yiyi Osnovni ETFS [International Investment Management Company Ishares-Black Rock and Its Main ETFS]. *Ekonomika ta suspil'stvo*, no. (78). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-128> (in Ukrainian)
16. Dühaupt P. (2013). Financialization and the fall in the labor share: A panel data econometric analysis. Available at: <https://www.econstor.eu/handle/10419/68475>
17. Cushen J. (2013). Financialization and the workplace. Available at: <https://mural.maynoothuniversity.ie/11236/>
18. Fichtner J., Heemskerk E.M., Garcia-Bernardo J. (2017). Hidden Power of the Big Three. Available at: https://www.researchgate.net/publication/316462236_Hidden_power_of_the_Big_Three_Passive_index_funds_re-concentration_of_corporate_ownership_and_new_financial_risk
19. Braun B. (2021). Asset Manager Capitalism as a New Form of Corporate Power. Available at: https://www.epog.eu/?download_id=6758
20. Shenkar O., Heemskerk E., Fichtner J. (2017). The rise of passive index funds and the concentration of corporate ownership. Available at: <https://www.competitionpolicyinternational.com/wp-content/uploads/2017/06/CPI-Shenkar-Heemskerk-Fichtner.pdf>
21. BlackRock (2025) BlackRock Investment Stewardship Reports Available at: <https://www.blackrock.com/corporate/about-us/investment-stewardship>
22. The Investment Research Platform for Global Investors. Available at: <https://fintel.io/>
23. BlackRock (2022) The Power of Capitalism Available at: <https://www.blackrock.com/corporate/investor-relations/larry-fink-ceo-letter>

Стаття надійшла до редакції 01.12.2025